

A match made in heaven

Tekst: Niels Egelund Faddersbøll

Foto: Niels Egelund Faddersbøll og Nick Ridley

Vi er på vej ind i foråret.

Det betyder, at der vil blive opdrættet jagthundehvalpe hos de mange opdrættere af de forskellige jagthunderacer. Mange nye jægere skal vælge deres første jagthund, og andre skal have en afløser for den gamle. I denne artikel vil jeg beskrive de fejltagelser, der ofte forekommer i valget af en ny hund, og hvilke argumenter der måske burde være afgørende for hvilken race og hvilken type hund, der vælges.

A match made in heaven

Et engelsk ordsprog/udtryk, der for eksempel beskriver kærlighed mellem to mennesker, der simpelthen passer godt sammen på alle punkter og derfor har meget stor sandsynlighed for at blive lykkelige sammen.

Men det er også dækkende for andre ting, for eksempel når en jæger og hundeejer får den helt rigtige hund, altså et match hvor hund og fører bare passer perfekt sammen.

Hvis man spørger dygtige hundefolk om, hvad de anser for den vigtigste grund til, at de selv, eller en anden jæger, skal få succes med deres nye jagthund, så er svaret næsten altid, at hund og fører skal passe sammen.

Men desværre er det ikke altid, at jægeren forstår denne sammenhæng. Hunden på sin side skal nok gøre sit bedste.

Et valg af ny hund rækker mange år frem i tiden

Når jægere vælger ny hund, er det både rationelle, men også irrationelle argumenter, der bliver afgørende for valg af race og køn.

Mest sandsynligt er det, at valget er påvirket af hvilke hunde, jagtkammeraterne har, men også påvirkning fra hunde som jægeren har mødt på jagt og er blevet fascineret af og ikke mindst familiens ønske om at få en bestemt hunderace.

Alt i alt er der en stor sandsynlighed for, at valget bliver forkert.

I praksis burde valget jo tages ud fra to væsentlige grunde.

Først at finde den race som passer til den jagtform, man dyrker, og derefter finde den hund som passer til den erfaring og de evner, man har for at træne en jagthund.

Det sidste kan godt være lidt kontroversielt, men det er et faktum, at mange hvalpekøbere oversælger sig selv, når de skal vurdere, om de har evner til at træne den jagthunderace, de nu har forelsket sig i.

Jeg har selv været opdrætter i snart 40 år, og jeg kan ærligt sige, at argumenter som "vi havde hund i mit barndomshjem", eller "jeg går jo på jagt med mange jægere, der har hund", ikke nødvendigvis betyder, at den nye hundeejer selv vil kunne træne en fuldblods jagthund.

Gå ikke på kompromis med egenskaber og temperament

Helt grundlæggende vil jeg altid anbefale nye hvalpekøbere at gå efter hunderacer, som man med sikkerhed ved virker.

Man skal helt enkelt gå efter racer, hvor det er jagtegenskaberne, der er det altoverskyggende i avlsarbejdet.

Renavlede jagthunde har jo gennem konsekvent egenskabsavl meget bedre medfødte evner.

Det betyder, at evnen til at jage, apportere, vandarbejde og så videre ikke skal indlæres, men blot udvikles og kontrolleres gennem almindelig lydighedstræning.

Samtidig fraråder jeg, at man vælger en "spændende" og meget sjælden race, måske for at få noget som de andre jægere ikke har.

Men en sjælden race har ofte en meget begrænset genetisk bank, og det, at der er få af hunde af en race, betyder også, at der ikke er muligheder for at udvikle egenskaberne på

samme måde som med racer med stor bredde og udbredelse blandt jægerne. I forbindelse med at vælge ny jagthund anbefaler jeg altid at se forældredyrene arbejde. Har man set hunde fra en bestemt opdrætter på jagt, og det er kvalitetshunde, så er det en god ide at kontakte den opdrætter, hvor hundene kommer fra. Opdrætteren vil så kunne rådgive om valg af hvalp, og har han/hun ikke hvalpe, vil han måske kunne henvise til hvalpe fra andre opdrættere, som har den samme avlslinje, måske endda avlsdyr fra opdrætteren selv. Det er klogt at lytte til de beskrivelser af racen, som opdrætteren kommer med, og være ærlig overfor sig selv, hvis opdrætteren anbefaler en at købe en anden race end den, man har forelsket sig i.

Den rigtige race, men hvilken type?

Skal den være svær at træne, eller let at træne og føre på jagt. Rigtig mange jægere er så dygtige, eller nok snarere heldige, at de med købet af deres første hund får en hund, som er let at træne, og som kan tåle det pres, der er på jagt, uden at brænde varm og/eller gå af hånd. De jægere, der har haft det held, er meget svære at sælge en ny hund. For den første hund har måske nærmest trænet sig selv og altid været både lydig og ærlig på jagt. Den jæger, der har en sådan "ønskehund", er ofte blevet inviteret til at komme med hunden på gode jagter, ofte jagter med store vildtmængder. Jægeren har skaffet sig selv et ry for at kunne arbejde med hunden, hvor det virkelig brænder på i såter med mange fugle. Når den nye hund skal anskaffes, så håber både opdrætteren og hvalpekøberen, at man kan finde en hund magen til den første. Både fordi jægeren har haft så stor succes med den første hund, men også på grund af det faktum, at hvis jægeren får en mere hårdt gående hund, som kræver mere træning, så har den første hund slet ikke rustet jægeren til at træne en hund, der er sværere at håndtere.

Problemer, der er selvvalgte

Et af de problemer, jeg ofte er stødt på, er jægere, som har haft det, jeg kalder deres "ønskehund", altså en hund, som de ikke bare kunne træne, men også bruge til alt slags jagt, og som nu pludselig ønsker sig en anden type hund.

Det kan for eksempel være, at der går mode i at udvikle en race i en bestemt retning.

Et eksempel er de hunde, der bruges til markprøvesport og vinder markprøver, som bliver eksponeret og omtalt rigtig meget.

Denne velmenende omtale er jo en reklame for markprøvehundene, som jo er kvalitetshunde, men som ofte også er hunde, som har det ekstra gear og den hårdtgåenhed, der gør, at de kan vinde en markprøve.

Det er sjældent et problem for dem, som fører hundene på topniveau, da de er dygtige hundetrænere.

Men hvis den almindelige jæger tænker, at sådan en må jeg have, det er en fin hund, måske finere end den jeg har i forvejen, så kan jægeren ende med en hund, der er helt fantastisk, men han eller hun kan måske bare ikke bruge den, som de brugte deres gamle hund.

Og jeg har faktisk tit mødt jægere, som fortæller, at alle de hundefolk de møder siger, at de har en fantastisk hund, men reelt har de problemer med at bruge hunden på jagt.

Det er ikke som sådan en kritik af markprøver. Det er en interessant sport, som jeg selv har dyrket lidt før i tiden.

Jeg har både dømt og ført hunde på markprøve over en periode på 35 år.

Men markprøver er jo hundesport, der er startet med, at jagthunde med et vist træningsniveau kunne blive afprøvet og få vurderet deres medfødte jagtegenskaber og kvalitet i forhold til avlen.

Det er vel stadig det officielle ideal, men når niveauet bliver højere og deltagerne mere professionelle i deres tilgang, så er der en vis risiko for, at man bliver mere fokuseret på små detaljer og fejl frem for kvaliteten.

Markprøvehunde har jo værdi for at fastholde kvaliteten i avlen, men det er helt essentielt, at der ikke udvikler sig en for stor forskel mellem en trænet jagthund, som leverer på en 6 timers jagtdag, og en markprøvehund som leverer 2 x 20 minutter på en markprøve.

Jeg har selv uddannet mange dommere og altid gjort mig til talsmand for, at en god dommer dømmer hundene på deres fortrin, ikke på deres fejl.

Når det alligevel lykkes at finde den rigtige hund

I alle mine mange år med opdræt, træning og jagt har jeg heldigvis mødt masser af jægere, hvor nogen tilfældigt, og andre efter nøje research, har fundet deres drømmehund.

Jeg bliver aldrig træt af at høre disse jægere fortælle om den symbiose, der er opstået mellem dem og deres hund, om det utrolig tætte bånd de har, og det nærmest overnaturligt gode samarbejde der er på jagt.

Og det er "a match made i heaven"!

